

İlaç endüstrisi yerelleştikçe kazanan Türkiye olacak

İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası Genel Sekreteri Savaş Malkoç, Türk ilaç endüstrisinin bilimsel birikim, deneyim ve güçlü milli altyapısıyla gelişmiş ülkelere rekabet edecek potansiyele sahip olduğunu belirtti.

Türkiye'de, tüm ülkeler için stratejik öneme sahip sektörlerin başında gelen ilaç alanında yüzyıllık aşkın köklü ve güçlü bir endüstri mevcut olduğunu belirten Malkoç, "Bugün Türk ilaç endüstrimiz; uzun yıllardır süre gelen bilimsel birikim ve deneyimin, teknolojiye ve fiziki altyapıya yapılan yüksek ölçekli yatırımların sonucunda oluşan güçlü milli yapısıyla gelişmiş ülkelere rekabet edebilecek potansiyele sahiptir." dedi.

"Endüstrimiz; yaklaşık 680 kuruluş, uluslararası standartlardaki 105 ilaç, 11 hammadde üretim tesisi, 35 Ar-Ge merkezi, 40.000 çalışannya ulusumuzda 12 binden fazla ürün sunmaktadır. Avrupa Birliği, Bağımsız Devletler Topluluğu, Kuzey Afrika ve Ortadoğu ülkeleri başta olmak üzere yaklaşık 180 ülkeye ihracat gerçekleştirmektedir." diyen Malkoç şöyle devam etti:

Türk ilaç endüstrisinin öncü ve köklü kuruluşu olan İlaç Endüstrisi İşverenler Sendikası olarak endüstrimiz için ana hedefimiz; savunma sanayinde uygulanan başarılı yerelleşme

modelini ilaç sektöründe de uygulayarak, ülkemizi önce bölgesel sonra da güçlü bir ilaç üretim ve ihracat üssü konumuna getirmektedir.

İlaç endüstrisi, bu hedefe ulaşmak için gerekli potansiyele ve üretim gücüne sahiptir. Bunu Covid-19 pandemisi döneminde, tüm tedarik zorlukları ve maliyet artışlarına rağmen, hem Covid-19 tedavi protokollerinde yer alan hem de tüm diğer tedaviler için ihtiyaç duyulan ilaçları hızla üretirken, halkımızın ve sağlık çalışanlarının ilaç erişimini kesintisiz devam ettirecek bir kez daha göstermiştir.

Ancak endüstrimizin uluslararası düzeye rekabet gücünü koruması sürekli yatırım, teknoloji transferi ve buna bağlı know-how gerektirmektedir. Dolayısıyla, milli üretim gücümüzü desteklemek üzere oluşturulan politikalar endüstrimizin ilerleyişinde büyük önem taşımaktadır. Bu kapsamda, Sağlık Bakanlığımızın önderliğinde 2016 yılında hayata geçirilen ilaçta yerelleşme uygulamasına başından itibaren tüm gücümüzle desteklemekteyiz. Uygulamanın sektörümüz

ve ülkemiz adına çok büyük önem taşıdığını bilincindeyiz. Bu bakış açısıyla ulusal ve çok uluslu pek çok ilaç firmamız da süreçte katkı sağlayacak her türlü yatırım ve hazırlığı hızla tamamlamıştır.

Uygulamanın temel amacı ilaç pazarında yurtdışı üretimin payını artırarak; ilaç endüstrimizin rekabet gücünü yükseltmek, ülkemizi küresel bir üretim merkezi haline getirmek ve hastaların sıkıntısız şekilde ilaca erişimini güvence altına almaktır. Bu kapsamda uygulamanın hedefleri, 11. Kalkınma Planında ortaya koyulan "İlaç ve tıbbi cihaz sektöründe küresel pazardaki rekabet gücümüzü artırmak ve değer zincirinde ülkemizi daha üst konuma taşımak temel amaçtır." vizyonu ile de tam bir uyum içersindedir.

Söz konusu politikanın ilaç endüstrisine olumlu etkileri uygulamanın başlamasıyla kısa sürede ortaya çıkmıştır. Nitekim, uygulamayla birlikte yurt içi ilaç üretiminde belirlen bir büyüme olmuş, yeni üretim tesisleri ve firmalar sektöre girmiş, üretim tesislerindeki atıl kapasite kullanıma kazandırılmıştır. Bu süreçte yurt içinde üretilen ilaçlar değerinde yüzde ilk kez yüzde 50'nin üzerine çıkmıştır. Kutu ölçüğünde ise bu oran yüzde 79'lardan yüzde 88'lere ulaşmıştır. Sanayi üretim endeksi verilerine göre, 2015-2020 yılları arası dönemde imalat sektöründe üretim yüzde 15,4 büyürken ilaç sektöründe üretim yüzde 52,4 artmıştır.

Yine bu sayede üretim teknolojileri gelişmeye başlamış, yatırımlar ve istihdam artış trendine girmiştir. İlaç sektöründe son 6 senede toplam 20 milyar TL tutarında sabit yatırım teşvik edilmiştir. Bu yatırımlarla 9.315 kişiye yeni istihdam sağlanacağı öngörülmüştür.

Süreçte bu gelişmelerin etkisiyle ithal ettiğimiz ürünlerin üretimine de başlanmıştır. Ayrıca uygulama kapsamında çok uluslu firmalar sadece Türkiye için değil, diğer pazarlar için de üretici firmalarımızla anlaşmalar yapmıştır. Dolayısıyla uygulamayla hem ithalattımızdaki artış azalmış hem de ihracatımız artış göstermiştir. Bu çift yönlü etki dışı ticaret

verilerimize son derece olumlu yansımıştır.

Türkiye ihracatının yüzde 12,3 büyüdüğü 2015 – 2020 yılları arasında ilaç ihracatı yüzde 64,7 artışla güçlü bir performans sergilemiştir. Son 3 yıllık dönemde de ilaç ihracatı artmış Türkiye ortalamasının üzerinde gerçekleşmiştir. 2019 yılında ihracatımız bir önceki yıla göre yüzde 10 oranında artarak 1,44 milyar dolar üzerinde bir büyüklüğe ulaşmıştır. 2020 yılı sonunda ise yüzde 27,3 artışla 1,84 milyar dolar seviyesine ulaşarak yılı rekor seviyesinde tamamlamıştır. Bu dönemde ilaç ithalatının büyüme oranının ise sadece yüzde 14,3 düzeyinde kaldığı görülmüştür. Bu sayede ihracatın ithalata karşılama oranı da bu dönemde yüzde 50 oranında yükselmiş göstermiştir.

Bu veriler bize sektörümüzdeki gelişmenin ne denli çarpıcı boyutta olduğunu, yerleşme ile ülkemizin neter kazanabileceğini net şekilde göstermiştir.

5 fazdan oluşan ilaçta yerleşme uygulamasının 1. ve 2. fazları 2016-2018 yılları arasında başarıyla tamamlanmıştır. Ancak ne yazık ki ilerleyen süreçte, Avrupa Birliği'nin Dünya Ticaret Örgütü nezdindeki şikâyeti sebebiyle, uygulama diğer fazlara geçilemeden ve başarıyla uygulamaya geçirilmiş olan fazlar da içerecek şekilde durdurulmuştur. Panel sürecinde Sendikamız tarafından devletimize tam destek verilecek, tüm toplantılarda uygulamanın ülkemizin taraf olduğu uluslararası karar ve sözleşmelerle ayrıntılılık teşkil etmediği görüşümüz ifade edilmiştir.

Bu arada özülerek belirtmek isteriz ki, 2019 yılında yerelleşme sürecinin durması ve başta ruhsatlandırma süreçlerindeki tıkanıklık olmak üzere bir süredir çözüm aranan kronikleşen bazı sorunların da etkisiyle 2021 yılı Türk ilaç endüstrisi bakımından makro göstergeler anlamında olumsuz bir yönde ilerlemektedir. Ancak 2020 yılındaki hacim bazı iç pazar kararlarımızla 2021 yılında da devam ederken, diğer yandan ilaç üretiminde de son 4 yılın en kötü performansı görülmektedir. Bunların bir sonucu olarak da son yıllarda atılım içindeki

ihracatın da Temmuz ayı sonu itibarıyla düşüş geçtiği anlaşılmaktadır.

Bu olumsuz tablonun değişmesi için sektörün çözüm bekleyen sorunlarına gecikmeksizin çare bulunması öncelikli beklentimizdir. Yine bu kapsamda, uygulandığı dönemde yerli ilaç sanayinin gelişmesine önemli katkılar sunan yerelleşme sürecinin de bir an evvel kaldığı yerden başlamasına büyük temennimizdir.

Memnuniyetle ifade etmek isteriz ki, kamu otoritelerimizin ve özel sektörün yoğun çabaları sonucunda yakın zamanda uygulamanın yeniden başlatılması yönünde karar alınmıştır. Beklentimiz sürecin kararlılıkla sürdürülmesi ve kaybedilen zamanı telafi etmek üzere hızlandırılmasıdır. Uygulamada olduğu süreçte endüstrimizin gelişimine ve ilke ekonomisine olumlu etkileri göz önüne alınrsa söz konusu politikanın önümüzdeki süreçte, ülkemizin yerli ve milli sanayi hamlesine önemli katkı sağlayacağına; üretim, istihdam, ihracatın artırılması ve cari açığın azaltılması yönünde etkin sonuçlarını çok kısa sürede göreceğimize ve 2021 yılında görülmekte olan olumsuz tablonun değişeceğine inanıyoruz.

